

ZŠ a MŠ Brno

Jihomoravské náměstí 2

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

**ŠKOLNÍ KURIKULUM PODPORY
ZRAVÍ**

**„SPOLEČNĚ SI HRAJEME,
ŽIJEME A SMĚJEME SE“**

Platnost od září 2019 do srpna 2021

č. j.
ZSMSJHMN1771/2019

**Projednáno na pedagogické radě dne
30. 8. 2019**

Mgr. Olga Bauerová
ředitelka ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské nám. 2

Obsah

1	Představení školy	4
1.1	Základní údaje o škole.....	4
1.2	Charakter a umístění školy	6
1.3	Organizační uspořádání školy	6
1.3.1	Počet tříd, bližší charakteristika tříd.....	7
1.3.2	Pravidla zařazování dětí do jednotlivých tříd.....	8
1.3.3	Kritéria pro přijímání dětí do MŠ.....	8
1.3.4	Individuální vzdělávání	9
2	Charakteristika programu.....	10
2.1	Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy	10
2.2	Dlouhodobé záměry rozvoje	10
2.3	Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	13
2.4	Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných	15
2.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	16
2.6	Průběh adaptace dětí starších tří let v mateřské škole	17
2.7	Příprava předškoláků a dětí s odkladem školní docházky na vstup do základní školy ...	18
2.8	Prevence rizikového chování u dětí	18
3	Neformální kurikulum	21
3.1	Dva integrující principy podpory zdraví	21
3.2	12 zásad podpory zdraví v MŠ	22
3.2.1	Učitelka podporující zdraví.....	22
3.2.3	Rytmický řád života a dne.....	24
3.2.4	Tělesná pohoda a volný pohyb.....	24
3.2.5	Správná výživa	25
3.2.6	Spontánní hra.....	25
3.2.7	Podnětné věcné prostředí	26
3.2.8	Bezpečné sociální prostředí.....	26
3.2.9	Participativní a týmové řízení	27
3.2.10	Partnerské vztahy s rodiči	27
3.2.11	Spolupráce mateřské školy se základní školou	28
3.2.12	Začlenění MŠ do života obce	28
3.3	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	29

3.4 Podmínky vzdělávání dětí nadaných	30
3.5 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	30
3.5.1 Materiální podmínky	30
3.5.2 Hygienické podmínky	31
3.5.3 Životospráva, stravování	31
3.5.4 Psychosociální podmínky.....	31
3.5.4 Personální podmínky.....	32
3.5.5 Organizace vzdělávání	32
3.5.6 Bezpečnostní podmínky	32
3.5.7 Obsah vzdělávání	33
3.5.8 Spolupráce se zákonnými zástupci dětí.....	33
3.5.9 Spolupráce s ostatními organizacemi	34
4 Formální kurikulum	35
4.1 Tematický celek	38
4.2 Podtémata	39
4.2.1 Podtéma „UMÍM BÝT SÁM SEBOU“	39
4.2.2 Podtéma: „TÁHNEME ZA JEDEN PROVAZ“	41
4.2.3 Podtéma: „ŽIJEME UPROSTŘED STÁLÝCH ZMĚN“	43
4.2.4 Podtéma: „ JÁ A PŘÍRODA“	45
4.2.5 Podtéma: „VE ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH“	46
4.3 Pravidla pro tvorbu třídních vzdělávacích programů – třídních kurikul	48
5 Evaluace	50
5.1.1 Evaluace i autoevaluace	50

1 Představení školy

1.1 Základní údaje o škole

Název dokumentu:	Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání; „Společně si hrajeme, žijeme a smějeme se“
Číslo jednací, platnost dokumentu:	ZSMSJHMN 1771/2019, platnost od září 2019 do srpna 2021
Název školy:	Základní škola a mateřská škola Brno, Jihomoravské nám. 2, příspěvková organizace
Sídlo školy:	Brno-Slatina, Jihomoravské náměstí 1089/2, PSČ: 627 00
Zřizovatel školy:	Statutární město Brno – městská část Brno-Slatina, Budínská 2, 627 00
IČO:	62156527
Ředitelka školy:	Mgr. Olga Bauerová
Telefon MŠ:	542 217 329, 724 486 040
Webové stránky:	www.zsjihomoravske.cz
E-mail:	zsjihomoravske@zsjihomoravske.cz
Zařazení do sítě MŠPZ:	28. 1. 2000 SZÚ v Praze
Kapacita MŠ:	144 dětí
Počet tříd:	6 (5 tříd běžných, 1 třída zřízená podle §16 odstavce 9 Školského zákona)
Počet pedagogických pracovníků:	12
Počet provozních zaměstnanců:	4
Zpracovala:	Mgr. Petra Siklenková, Ivana Bělecká, Mgr. Jana Mayerová, Mgr. Iveta Řezáčová
Na zpracování ŠVP se podílely:	Mgr. Ester Cholastová, Klára Malinková, Pavlína Jamborová, BcA. Zuzana Musilová, Mgr. Alena Procházková, Ivana Pechmannová, Tereza Plavcová, Mgr. et Bc. Sabina Boudná

Školní vzdělávací program je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a Kurikula podpory zdraví v mateřské škole.

1.2 Charakter a umístění školy

Mateřská škola je sídlištní školou, byla projektována v roce 1981 a její provoz byl zahájen 2. 5. 1983. V roce 2000 byla z ekonomických důvodů zrušena školní kuchyně a jídlo je dováženo ze Zařízení školního stravování, Jihomoravské nám. 2. Budova školy je účelová, jednopatrová, s vlastní zahradou. V září 2005 byla MŠ rozšířena na tři třídy běžné a jednu speciální, která vznikla v prostorách bývalé školní kuchyně. Každá třída má své hygienické zařízení, lehárna je součástí třídy. Jsou vybaveny ergonomickým nábytkem. V budově je také logopedická pracovna.

MŠ je od ledna 2001 součástí příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Jihomoravské nám. 2. Společně pracujeme v jednom projektu Škola podporující zdraví. Z toho vyplývá úzká spolupráce se ZŠ, např. kdy nám ZŠ poskytuje své prostory (tělocvičnu, cvičnou kuchyňku, apod.) k různým nejen společným aktivitám. Ve školním roce 2011/2012 bylo zřízeno v budově základní školy Jihomoravské nám. 2 odloučené pracoviště – jedna třída MŠ. O dva roky později, tedy ve školním roce 2013/2014, byla v budově MŠ zřízena nová třída pro 24 dětí.

V červnu 2015 byla uvedena do provozu zahrada MŠ v přírodním stylu z financí zřizovatele a MŽP. Nadále také využíváme zahradu přiléhající k MŠ, která je v současné době v rekonstrukci.

Úzce spolupracujeme se Spolkem rodičů a přátel školy při MŠ Jihomoravské náměstí 4. Dále spolupracujeme se Speciálně pedagogickým centrem při Základní škole a mateřské škole logopedické v Brně, s Pedagogicko-psychologickou poradnou, s DDM Brno, Helceletova, p. o. – pracovištěm Fantázie, s knihovnou Jiřího Mahena v Brně – pobočkou ve Slatině, s místním hasičským sborem a se studenty medicíny.

ZŠ a MŠ je fakultní školou MU v mateřské škole umožňujeme praxi studentům oborů speciální pedagogika a učitelství pro mateřské školy. Stejně tak žákům středních škol se zaměřením na předškolní pedagogiku.

1.3 Organizační uspořádání školy

V souladu s aktuálním zněním zákona č. 561/2004 Sb. organizujeme předškolní vzdělávání pro děti ve věku zpravidla od tří do sedmi let, nejdříve však pro děti od dvou let. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné. Povinné předškolní vzdělávání je bezplatné.

1.3.1 Počet tříd, bližší charakteristika tříd

V mateřské škole je šest tříd (5 tříd běžných, 1 třída zřízená podle §16 odstavce 9 Školského zákona). V budově Jihomoravské nám. 4 se nacházejí v prvním poschodí dvě běžné třídy (třída č. 1 – Včelky a třída č. 2 – Broučci), každá s kapacitou dvacet osm dětí. V přízemí jsou dvě běžné třídy, třída č. 3 – Zajíčci s kapacitou dvacet osm dětí a třída č. 5 – Berušky pro dvacet čtyři dětí. Je zde také jedna třída logopedická (třída č. 4 – Žabky) s kapacitou jedenáct dětí.

V budově ZŠ Jihomoravské nám. 2 se nachází naše odloučené pracoviště – třída č. 6 – Motýlci s kapacitou dvacet pět dětí.

V jednotlivých třídách je počet dětí stanoven s přihlédnutím k aktuálním podmínkám v souladu s platnými právními předpisy. Děti jednotlivých tříd přicházejí mezi sebou do styku zejména při pobytu na školní zahradě a při akcích školy.

Ve třídách jsou uplatňovány takové metody a formy práce, které odpovídají potřebám a věkovým zvláštnostem dětí předškolního věku.

Režim dne ve třídách je stanoven rámcově, přizpůsobuje se momentálním situacím a potřebám dětí. Vytyčuje pevné body, kterými vytváří rituály – denní momenty, které se opakují. Režim dne je ve všech třídách MŠ obdobný. Každá třída jej přizpůsobuje individuálním potřebám dětí.

Třída č. 4 – Žabky, třída zřízená podle §16 odst. 9 Školského zákona

Třída je zřízena podle § 16 odst. 9 Školského zákona. Jsou v ní vzdělávány děti se speciálními vzdělávacími potřebami (závažnými vadami řeči).

Obsah vzdělávacího programu je rozšířen o intenzivní individuální a skupinovou logopedickou péči. Logopedická péče prostupuje veškerou činnost ve třídě v souladu s Kurikulem podpory zdraví, které vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Naší snahou je podněcovat děti ke spontánní řeči, podporovat mluvní apetit, rozvíjet slovní zásobu, smyslové vnímání, myšlení, představivost a fantazii, rytmické cítění, motoriku (zejména grafomotoriku a oromotoriku). Zvýšenou pozornost věnujeme rozvoji sluchového vnímání (diferenciace, analýza a syntéza). Cílem je v maximální možné míře rozvinout všechny jazykové roviny řeči. V logopedické třídě se o děti starají dvě vysokoškolsky vzdělané učitelky – logopedky. Práci s dětmi prostupuje hra – využívají se hračky, obrázky a speciální PC programy. Pro každé dítě je vytvořen plán vzdělávání.

1.3.2 Pravidla zařazování dětí do jednotlivých tříd

Děti jsou zařazeny do heterogonních tříd tak, aby byly v každé třídě pokud možno rovnoměrně obsaženy všechny věkové skupiny dětí. Pokud to situace MŠ umožňuje, vycházíme rodičům vstříc při výběru třídy pro jejich dítě. Pokud má dítě v MŠ sourozence, zařadíme jej do třídy k sourozenci, popř. dle přání rodičů do jiné třídy.

Do logopedické třídy jsou děti zařazovány na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti rodičů o zařazení dítěte do logopedické třídy mateřské školy.

Činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě:

- spontánní, řízené a pohybové činnosti;
- sebeobslužné činnosti;
- pobyt venku;
- stolování – oběd;
- příprava na odpočinek;
- výlety.

1.3.3 Kritéria pro přijímání dětí do MŠ

Termín a místo zápisu stanoví ředitel mateřské školy po dohodě se zřizovatelem a zveřejní je na webových stránkách a nástěnkách v mateřské škole. Na základě doporučení Speciálně pedagogického centra nebo Pedagogicko-psychologické poradny jsou přijímány do mateřské školy i děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy jsou pro brněnské mateřské školy jednotná a rodiče se s nimi mohou seznámit na nástěnkách v MŠ a na webových stránkách www.zapisdoms.brno.cz.

1.3.4 Individuální vzdělávání

Individuální vzdělávání dětí je jednou z alternativ plnění povinného předškolního vzdělávání v mateřské škole.

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech vybrat individuální vzdělání. Pokud má být dítě vzděláváno individuálně, převážnou část školního roku je povinností zákonného zástupce dítěte učinit oznámení nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku. Povinnost individuálního předškolního vzdělávání lze plnit i v průběhu školního roku, nejdříve však ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

Obsah oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte:

- jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte;
- uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno;
- důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, jsou doporučeny oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno (oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání). Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a doporučí zákonnému zástupci další postup vzdělávání. Způsob a termíny ověření, včetně náhradních termínů, jsou stanoveny ve školním řádu. Povinností zákonného zástupce dítěte je zajistit účast dítěte u ověření.

Individuální vzdělávání dítěte může být ukončeno, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu. Odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání nemá odkladný účinek. Pokud je individuální vzdělávání dítěte ukončeno, nelze dítě znovu individuálně vzdělávat. **Vzniknou-li při individuálním vzdělávání výdaje, hradí je zákonný zástupce dítěte. Výjimku tvoří speciální kompenzační pomůcky podle § 16 odst. 2 písm. d) a výdaje na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.**

2 Charakteristika programu

2.1 Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy

Školní vzdělávací program je vypracován na dobu tří let. Vychází z programu Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole a je v souladu s RVP PV. Stojí na dvou integrujících principech a dvanácti zásadách Kurikula podpory zdraví v MŠ. Východiskem je respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce a rozvíjení komunikace a spolupráce. Filozofií je holisticko-interakční pojetí zdraví.

Snažíme se docílit, aby z MŠ odcházely děti, které v rámci svých věkových možností umí řešit různé životní situace, mají pozitivní vztah k přírodě, orientují se v dění o kolo sebe, jsou ochotné pomáhat druhým – tedy ve všech směrech „Zdravá osobnost“ (oblast biologická, psychologická, interpersonální, sociálně kulturní i environmentální).

Programem podpory zdraví, se prolínají dva základní, vzájemně se doplňující (integrující) principy:

1. Respekt k přirozeným lidským potřebám

Lidské potřeby jsou přirozené a pro pocit pohody a zdraví je nezbytné dbát na to, aby byly vytvořeny podmínky pro jejich komplexní uspokojování.

2. Rozvíjení komunikace a spolupráce

Naplnění tohoto principu se projevuje v přátelských vztazích mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a dospělými. V každodenním soužití dětí a dospělých a dětí mezi sebou podporujeme základní jazykový vývoj, schopnosti komunikace a spolupráce.

2.2 Dlouhodobé záměry rozvoje

Naší snahou je, aby dítě odcházející z MŠ bylo maximálně rozvinuto v rámci svých možností po stránce tělesné, psychické, sociální a duchovní a mohlo tak prožít plnohodnotný a smysluplný život ve zdraví a na demokratických principech. Snažíme se rovněž o to, aby si dítě postupně získávalo předpoklady pro celoživotní vzdělávání.

Na základě zjištění, která vyplynula z autoevaluace mateřské školy, byly stanoveny následující záměry rozvoje:

Oblast podmínek:

- zvát zástupce zřizovatele k účasti na akcích MŠ
 - připravovat akce ve spolupráci se zřizovatelem
 - vytvářet oficiální pozvánky pro zástupce zřizovatele
- spolupracovat v rámci projektu podpory zdraví s různými subjekty:
 - zapojení do projektů (Mrkvička, Celé Česko čte dětem, Zdravá MŠ,...)
 - účast na environmentálních programech a programech podpory zdraví (Zdravá 5, Lipka, Rezekvítek,...)
 - zakomponování prvků na podporu zdravé chůze do zahrady MŠ
- snažit se podílet na zvelebování blízkého okolí
 - rekonstrukce zahrady MŠ
 - sběr odpadu v okolí MŠ
 - třídění odpadů v MŠ a programy s tematikou třídění odpadů
 - výstava výrobků s environmentální tematikou v okolí MŠ a na zahradě MŠ
- jezdit s dětmi na výlety do blízkého okolí
 - tematické výlety k aktuálním probíraným tématům v MŠ
 - tematické výlety pro předškoláky (Stránská skála, Babí lom, Bílá hora, návštěva historického centra, Muzeum ve Šlapanicích aj.)
 - návštěva KJM

Oblast procesů:

- volit aktivity a metody tak, aby byly prostředkem k naplnění cílů s ohledem na schopnosti a dovednosti cílové skupiny dětí
 - dbát na to, aby učitelky správně chápaly a realizovaly své cíle pomocí vhodných prostředků
 - využívat nejrozmanitější moderní výukové metody (prožitkového učení, učení se zkušeností,...)
 - rozdělit aktivity pro děti dle věku a schopností jednotlivých dětí
- ponechat dětem dostatečnou volnost při činnostech
 - podporovat u dětí kreativitu a dát jim dostatečný prostor pro zpracování výtvarných aktivit s ohledem na věk jejich nápady

- poskytnout dětem dostatečný prostor pro spontánní hru ve třídě a při pobytu venku
- poskytnou dětem prožitkové učení formou učení se venku s využitím přírodnin a možností zašpinění
- snažit se neustále zlepšovat materiální a prostorové podmínky tak, aby bylo umožněno rozšíření výběru metod a aktivit pro práci s dětmi
 - rekonstrukce zahrady MŠ
 - dovybavení tříd dostatečným množstvím hraček a didaktického materiálů
 - vytvořit podnětné a přátelské prostředí ve všech třídách MŠ
 - vybavit všechny třídy magnetickou a popisovací tabulí
 - umožnit dětem dostatečný prostor pro spontánní hru při pobytu venku
- zaměřit se na práci s dětmi cizinců – poskytnout dětem a jejich rodičům obrázkový slovník; snažit se zadávat instrukce pomocí obrázků
 - nastavit společný systém pro práci se slovníkem v každé třídě MŠ
 - zajištění informační schůzky vždy v průběhu prvního pololetí pro rodiče vietnamských dětí s překladatelkou
 - poskytnout každému dítěti s odlišným jazykem individuální práci se slovníkem v průběhu měsíce min. dvakrát

Oblast výsledků:

- zaměřit se zejména na činnosti, které budou rozvíjet a posilovat vhodné chování, respektování a dodržování dohodnutých pravidel soužití;
- posilovat otevřenost v projevech dětí se zřetelem ke společensky přijatelné formě;
- vést děti k obhajování svého názoru adekvátní formou;
- věnovat pozornost tomu, aby děti dokázaly přiznat chybu, neprosazovaly se na úkor druhého, dovedly ustoupit a slevit ze svých požadavků;
- podporovat samostatnost a rozhodnost – cílem bude, aby dítě dokázalo posoudit, co zvládne vyřešit samo a s čím je třeba se obrátit na dospělého;
- více hrát divadlo a námětové hry (na školku, na školu ...);

- věnovat se rozvoji komunikačních schopností dětí - zaměřit se na hlasovou hygienu, podporovat správnou výslovnost, vyjadřování v rozvitých větách, souvislé vyprávění, rozvoj slovní zásoby, vyprávění pohádek a příběhů, dějovou posloupnost, přednes říkanek a básniček; u dětí cizinců podporovat všemi možnými prostředky porozumění českému jazyku;
- rozvíjet jemnou motoriku a grafomotoriku (správné držení tužky, nápodoba tvarů, vázat kličky...).

Specifické vzdělávací cíle:

- dbát na rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností dětí;
- dbát na rozvoj psychomotoriky – rozvoj pohybového aparátu;
- dbát na sociální rozvoj dětí a adekvátní emoční projevy;
- dbát na podporu logického myšlení;
- dbát na rozvoj komunikačních dovedností.

2.3 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění či užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření jsou nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Ty jsou poskytovány bezplatně a jsou děleny do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základně plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně uplatňuje MŠ pouze s doporučením školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

Vzdělání dětí s přiznanými podpůrnými vzdělávacími opatřeními je nastaveno tak, aby vyhovovalo dětem, jejich potřebám a možnostem, umožňovalo tedy rozvoj každého dítěte ve prospěch dosažení jeho osobního maxima. Při plánování vzdělávání a jeho realizaci bereme v úvahu, že se děti ve vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami zahrne učitelka mateřské školy

do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. PLPP zpracovává MŠ samostatně, IVP na základě doporučení školského poradenského zařízení.

- **pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP**

PLPP sestavují učitelky. V případě potřeby požádají o spolupráci pracovníky školního poradenského zařízení. PLPP má vždy písemnou podobu. Před jeho zpracováním se stanovují cíle vhodných úprav v metodách práce s dítětem, způsobech kontroly osvojení znalostí a dovedností apod. Za konečnou podobu odpovídá ředitelka školy. Dále stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i dítětem samotným. Konečné schválení PLPP je plně v kompetenci ředitelky školy. Třídní učitelka odpovídá za seznámení zákonných zástupců dítěte s konečnou podobou PLPP. Vyhodnocení naplnění cílů PLPP proběhne po třech měsících jeho realizace na společné schůzce učitelek a zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání. Konečné rozhodnutí o dalším postupu je v kompetenci ředitelky školy.

- **pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP**

IVP sestavují učitelky. V případě potřeby požádají o spolupráci pracovníky školního poradenského zařízení. Podmínkou zpracování IVP je doporučení školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce žáka. IVP má vždy písemnou podobu. Ředitelka plní koordinační a kontrolní funkci a odpovídá za konečnou podobu IVP. Dále stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i dítětem samotným. Schválení IVP je plně v kompetenci ředitelky školy. Zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání odpovídá za závěrečné projednání IVP se zákonným zástupcem a za získání jeho informovaného souhlasu. Vyhodnocení plnění IVP proběhne po dohodě s příslušným pracovníkem školského poradenského zařízení nejméně jednou ročně. Za vyhodnocení plnění IVP odpovídá ředitelka školy.

Výše uvedené zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami platí i pro děti vzdělávané v logopedické třídě.

2.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění či užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření jsou nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Ty jsou poskytovány bezplatně a jsou děleny do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně uplatňuje MŠ pouze s doporučením školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

Vzdělání dětí s přiznanými podpůrnými vzdělávacími opatřeními je nastaveno tak, aby vyhovovalo dětem, jejich potřebám a možnostem, umožňovalo tedy rozvoj každého dítěte ve prospěch dosažení jeho osobního maxima. Při plánování vzdělávání a jeho realizaci bereme v úvahu, že se děti ve vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami zahrne učitelka MŠ do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Školní vzdělávací program je podkladem pro zpracování PLPP pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP). PLPP zpracovává MŠ samostatně, IVP na základě doporučení školského poradenského zařízení.

- **pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP**
PLPP sestavují učitelky. V případě potřeby požádají o spolupráci pracovníky školního poradenského zařízení. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním se stanovují cíle vhodných úprav v metodách práce s dítětem, způsobech kontroly osvojení znalostí a dovedností apod. Za konečnou podobu odpovídá zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání. Dále stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i dítětem samotným. Konečné schválení PLPP je plně v kompetenci ředitelky školy. Třídní učitelka odpovídá za seznámení zákonných zástupců dítěte s konečnou podobou PLPP. Vyhodnocení naplnění cílů PLPP proběhne po třech měsících jeho realizace na společné schůzce učitelek a zástupkyně ředitelky

pro předškolní vzdělávání. Konečné rozhodnutí o dalším postupu je v kompetenci ředitelky školy.

- **pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP**
IVP sestavují učitelky. V případě potřeby požádají o spolupráci pracovníky školního poradenského zařízení. Podmínkou zpracování IVP je doporučení školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce žáka. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s cílem stanovení vhodných úprav v metodách práce s dítětem, způsobech kontroly osvojení znalostí a dovedností, apod. Zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání plní koordinační a kontrolní funkci a odpovídá za konečnou podobu IVP. Dále stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i dítětem samotným. Schválení IVP je plně v kompetenci ředitelky školy. Zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání odpovídá za závěrečné projednání IVP se zákonným zástupcem a za získání jeho informovaného souhlasu. Vyhodnocení plnění IVP proběhne po dohodě s příslušným pracovníkem školského poradenského zařízení nejméně jednou ročně. Za vyhodnocení plnění IVP odpovídá zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání.

Výše uvedené zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami platí i pro děti vzdělávané v logopedické třídě.

2.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dětí od dvou do tří let má svá věková specifika. Vstup dítěte do mateřské školy představuje pro dítě i jeho nejbližší velkou změnu. Snažíme se o to, aby se dítě v mateřské škole adaptovalo co nejúspěšněji. V rámci adaptačního režimu stráví děti první tři dny v mateřské škole spolu s rodiči. Čtvrtý a pátý den jsou rodiče ve třídě přítomni cca půl hodiny. Následující adaptační týden jsou děti ve třídě již bez rodičů, pobyt dítěte v mateřské škole se postupně prodlužuje. Od třetího týdne zkoušejí děti v mateřské škole spát. Uvedené skutečnosti se řídí individuálními potřebami dětí a domluvou pedagogů s rodiči. V průběhu vzdělávání je dítěti umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty, vzdělávací činnosti jsou realizovány individuálně nebo v menších skupinách podle potřeby a volby dětí. Učitelka uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup. Nezastupitelná je úzká spolupráce s rodiči.

2.6 Průběh adaptace dětí starších tří let v mateřské škole

První den v mateřské škole stráví děti spolu s rodiči. Druhý den jsou rodiče přítomni ve třídě cca půl hodiny. Třetí den jsou děti ve třídě bez rodičů a další dny se pobyt v mateřské škole postupně prodlužuje. Uvedené skutečnosti se řídí individuálními potřebami dětí a domluvou pedagogů s rodiči.

2.7 Příprava předškoláků a dětí s odkladem školní docházky na vstup do základní školy

Příprava na školu je důležitá jak ze strany mateřské školy tak i rodiny. Vstup do základní školy znamená pro dítě i jeho rodinu velkou životní změnu. Při přípravě dětí na školu je preferována individuální a skupinová práce. Dítě se učí cíleně pracovat, soustředit se a plnit zadané požadavky. Naší snahou je, aby si dítě prostřednictvím hry v rámci prožitkového, situačního popř. činnostního učení osvojilo návyky a dovednosti, které předcházejí čtení, psaní a počítání. Z hlediska rozvoje osobnosti se příprava na školu zaměřuje na kvalitní socializaci a kultivaci dětí před vstupem do školy a na dosažení kompetencí, stanovených Kurikulem podpory zdraví, který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Veškerý rozvoj dítěte je zdokumentován v jeho portfoliu.

Při práci s dětmi s odkladem školní docházky pracujeme s metodikou Brigitte Sindelárové *Předcházíme poruchám učení a chování*, která je založená na detailním postihnutí úrovně percepčních a kognitivních funkcí a jejich dalším rozvoji.

2.8 Prevence rizikového chování u dětí

Naší snahou je vychovat děti schopné uplatnit se v kolektivu a zároveň schopnost přijmout zodpovědnost za své jednání. Při realizaci primární prevence se zaměřujeme na eliminaci výskytu rizikových forem chování. Učitelky taktně zapojují méně aktivní děti do her, posilují jejich osobnost. Umožňují všem zažít úspěch, poukazují na to, co které dítě umí. Vytváří pozitivní atmosféru ve třídách, budují pozitivní vztahy mezi dětmi, zprostředkovávají dětem pozitivní hodnotový systém, odmítají násilí. Na prevenci rizikového chování u dětí se podílejí všichni zaměstnanci mateřské školy. V rámci školního vzdělávacího programu jsou děti nenásilnou formou a přiměřeně k jejich věku seznamovány s nebezpečím drogové závislosti, alkoholismu, kouření, virtuální závislosti (počítače, televize, video), patologického hráčství (gamblerství), vandalismu, kriminality a jiných forem násilného chování a jsou jim vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu.

V rámci prevence před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí provádí pedagogičtí pracovníci mateřské školy monitoring a screening vztahů mezi dětmi ve třídních kolektivech s cílem řešit případné deformující vztahy mezi dětmi již v jejich počátcích.

Co je pro nás důležité:

- monitoring vztahů ve třídách;
- pravidelné komunitní a diskusní kruhy v jednotlivých třídách;
- vytváření kamarádského a zdravého prostředí mezi dětmi;
- odhalování rizikových forem chování;
- rozvoj sociálních kompetencí;
- rozpoznávání nesprávného způsobu chování;
- spolupráce školy s rodiči;
- poradenská činnost učitelek směrem k rodičům formou konzultačních hodin.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- učitelky budou nabízet alternativní řešení násilných konfliktů – v klidném koutku si děti sednou proti sobě a svůj problém si vyřikají pod mediací učitelky; ideálně dovedou děti k usmíření;
- učitelky si budou budovat pozitivní vztahy se všemi dětmi, připravovat kooperativní hry a společné aktivity; v programu nebude chybět zážitková pedagogika.

Pokud by se objevil náznak rizikového chování u dětí, adekvátně na daný stav zareagujeme zvýšeným monitoringem vztahů ve třídě, upevňováním vztahů ve třídě, okamžitou komunikací s rodiči. Využijeme toho, že při ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské nám. 2 působí školní poradenské pracoviště se školním metodikem prevence. Na jeho doporučení, v případě potřeby řešení dané situace, vyhledáme a kontaktujeme vhodnou organizaci a požádáme ji o spolupráci. Třídní učitelky pak budou dle potřeby v kontaktu s rodiči dětí, pedagogicko-psychologickou poradnou, OSPOD (Oddělení sociálně právní ochrany dětí), Policií ČR aj.

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže) dle Kurikula podpory zdraví pro mateřskou školu, které vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání:

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých;
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc;

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví a významu aktivního pohybu a zdravé výživy;
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech;
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem;
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná;
- dodržovat dohodnutá pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti;
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.;
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků, škod, upozornit na ně.

3 Neformální kurikulum

Neformální kurikulum se týká všeho, co se v mateřské škole děje a působí mimo záměrné vzdělávání. K uskutečnění výchovně-vzdělávacích cílů je třeba naplnit oba integrující principy a 12 zásad podpory zdraví. Naší snahou je vytvářet dětem vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté prostředí, v němž se mohou cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně, které umožňuje projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem. Podmínky, které v mateřské škole vytváříme, výrazně ovlivňují úspěšnost veškeré výchovně-vzdělávací práce. Neformální vzdělávání se tedy vztahuje ke všem plánovaným aktivitám a rozvíjí celou řadu dovedností a kompetencí mimo rámec formálního vzdělávacího kurikula.

3.1 Dva integrující principy podpory zdraví

1. Respekt k přirozeným potřebám

Základem pyramidy potřeb (A. Maslow) jsou potřeby fyziologické. Nad nimi stojí potřeba bezpečí, jistoty a stálosti, potřeba sounáležitosti, náklonnosti, lásky, shody a ztotožnění, ještě výše pak potřeba sebedůvěry, prestiže a sebeúcty a na samém vrcholu se tyčí potřeba seberealizace.

Tyto potřeby jsou všem lidem společné. Platí to také pro děti v předškolním období, ač jejich formy, způsoby a podoby uspokojování jsou velmi různorodé. V práci s dětmi se snažíme připravovat natolik podnětné prostředí, aby si každé dítě našlo hračku, hru či herní kout, které uspokojí právě jeho potřebu seberealizace.

Naším cílem je:

- pravidelně sledovat individuální a věkové zvláštnosti dětí a zaznamenávat změny v jejich vývoji;
- přijímat děti pozitivně, dát jim pocit jistoty, bezpečí a sounáležitosti;
- uplatňovat takový pedagogický přístup, který respektuje individuální potřeby každého dítěte, odhalit, v čem je dobré, co ho zajímá, uspokojit všechny potřeby dětí i dospělých v mateřské škole, které neomezují potřeby druhých.

2. Rozvíjení komunikace a spolupráce

Komunikace mezi dospělými a dětmi či dětmi mezi sebou poskytuje základní zkušenosti se sebou samými ve vztahu k ostatním. Základní jazykový vývoj a vývoj schopnosti komunikace probíhá rovněž v tomto neformálním každodenním soužití dětí a dospělých a dětí mezi sebou navzájem.

Snažíme se vytvářet podmínky pro komunikaci, rozvíjet řečové schopnosti tak, aby rozuměly a bylo jim rozuměno, dokázaly se rozhodovat, jednat společně s ostatními, vycházet s ostatními, hodnotit problémy a řešit úkoly.

Naším cílem je:

- rozvíjet u dětí schopnosti porozumět, dorozumět se, komunikovat v neohrožujícím prostředí při respektování potřeb druhého;
- komunikovat s dítětem jako partnerem, empaticky:
 - klást otevřené otázky, dívat se do očí dítěte;
 - snížit svou polohu na úroveň dětí, vyčkat, až dítě domluví;
 - popisovat, nehodnotit;
- uplatňovat takový pedagogický styl, který dětem umožní hledat řešení, komunikaci a spolupráci. Dát jim prostor pro řešení problémů a konfliktů v rámci společně dohodnutých pravidel.

3.2 12 zásad podpory zdraví v MŠ

Zjištění se opírají zejména o analýzu výsledků evaluace MŠ.

3.2.1 Učitelka podporující zdraví

- učitelky mají ujasněný přístup ke zdraví a životnímu stylu, ztotožňují se s filozofií mateřské školy podporující zdraví;
- snaží se svým chováním a životním stylem poskytovat dětem i rodičům vzor;
- dávají dětem empatickou odezvu, projevují snahu využívat pozitivní komunikaci;
- přijímají děti takové, jaké jsou, respektují odlišnosti;
- dodržují a spoluvytváří tradice a rituály naší MŠ;
- cíleně se vzdělávají, získané poznatky si navzájem sdělují a v co nejširší míře využívají v praxi.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- snažit se, zejména v případě problémové situace, oprostít od direktivního způsobu jednání, vést s dítětem dialog;
- vzájemně hospitovat ve třídách;
- nenapovídat dětem možná řešení, dát jim dostatek prostoru a času k vyjádření;
- zvýšit samostatnost dětí, bránit se manipulativnímu chování s dětmi při řízených činnostech.

3.2.2 Heterogenní třídy

V mateřské jsou všechny třídy heterogenní, navštěvují je děti od dvou do sedmi let (sedmileté jsou děti s odkladem školní docházky).

- sourozenci a kamarádi jsou umísťováni do jedné třídy, případný přestup dítěte do jiné třídy se provádí výhradně se souhlasem rodičů;
- snažíme se zařazovat děti do tříd co nejrovnoměrněji z hlediska zastoupení jednotlivých věkových skupin, dbáme na rovnoměrné rozdělení dětí ve třídách podle pohlaví;
- jsme otevřeni rozmanité populaci dětí s různorodými schopnostmi, potřebami, zázemím, respektujeme individuální tempo dětí;
- přijímáme děti se speciálními vzdělávacími potřebami;
- učitelky kladou nároky na dítě dle jeho mentálního, nikoliv kalendářního věku;
- pomáháme novým dětem při začleňování do her ostatních dětí, pomáháme všem dětem, aby byly rovnocennou součástí třídy;
- podporujeme vzájemnou pomoc mezi dětmi v přirozeném sociálním prostředí věkově smíšené třídy, posilujeme spolupráci mezi dětmi namísto soutěživosti, vedeme děti k učení se od sebe navzájem;
- podporujeme vznikající přátelství mezi dětmi;
- podporujeme příležitosti, kdy děti navzájem vyžadují dodržování pravidel skupinového soužití.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- připravovat činnosti tak, aby se mohly zapojit všechny věkové skupiny dětí, aby některé děti byly nevytížené;
- snažit se, aby děti chodily po celou dobu docházky do mateřské školy do stejné třídy se stejnými kamarády i učitelkami;
- v rámci možností více dbát na rovnoměrné zastoupení všech věkových skupin a pohlaví ve třídě;
- pro usnadnění adaptace dětí maximálně spolupracovat s rodinou.

3.2.3 Rytmický řád života a dne

- domlouváme s rodiči podrobnosti adaptace, umožňujeme dětem adaptovat se na prostředí MŠ spolu s blízkým člověkem;
- máme dohodnuto s rodiči, že budou dítě osobně předávat učitelce;
- režim dne je flexibilní, nastavená organizace průběhu dne umožňuje přizpůsobovat se aktuálnímu dění ve třídě;
- děti si z domova berou svoji oblíbenou hračku a mají ji dle potřeby u sebe;
- máme stanovená smysluplná a dětem srozumitelná pravidla;
- zajišťujeme uspokojování fyziologických potřeb dětí a bezpečnost dětí;
- kombinujeme nabídky klidných a pohybových aktivit;
- snažíme se umožnit dětem spát a odpočívat odpoledne tak dlouho, jak potřebují.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- trávit s dětmi více času venku (i za lehce nepříznivého počasí);
- promyslet řešení případných provozních obtíží tak, aby to nebylo na úkor dětí (přesouváním do jiných tříd, dělením tříd);
- zaměřit se na vytvoření podmínek k odpočinku dětí v průběhu dne (tichý kout vybavený měkkou podložkou apod.) ve všech třídách;
- zajistit vstávání dětí s malou potřebou spánku po půl hodině odpočinku a nabídnout jim odpovídající činnost.

3.2.4 Tělesná pohoda a volný pohyb

- zaměřujeme se na pravidelné střídání činnosti a odpočinku, dětem je umožněn dostatečný pohyb po celý den;
- omezujeme sezení dětí u stolečku na nejmenší možnou míru, motivujeme děti k pohybu;
- cíleně zařazujeme cvičení posilující zdravý tělesný vývoj;
- dostatečně větrat v mateřské škole, dbát na dostatek světla a vhodnou teplotu;
- vedeme děti k oblékání, které je přiměřené počasí a činnostem;
- zařazujeme pohybové hry a činnosti i při pobytu venku.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- promyslet pohybové a sportovní aktivity v jednotlivých třídách, dle plánu nabídnout volně přístupné náradí a náčiní pro pohybové aktivity;

- promyslet bezpečný volný pohyb dětí v prostorách celé mateřské školy;
- podporovat zdatnost dětí častějšími vycházkami do přírody, v přírodě dát dětem dostatek času k různorodému spontánnímu pohybu;
- nabídnout dětem další rekreační aktivity (lyžařský výcvik, jóga...).

3.2.5 Správná výživa

- školní jídelna by měla zajistit pestrou, vyváženou a plnohodnotnou stravu obsahující dostatek ovoce a zeleniny;
- umožňujeme individuální stravování dětí, pokud je indikováno lékařem;
- v průběhu celého dne po celý rok dbáme na pitný režim;
- vedeme děti k samostatnosti v obsluze při jídle;
- děti svačí postupně v rozmezí půl hodiny, respektujeme pomalejší tempo dětí při jídle;
- nabízíme a motivujeme děti, aby ochutnaly jídlo, které nemají rády, ale je pro ně zdravé.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- připravovat spolu s dětmi některé pokrmy při dodržování hygienických zásad;
- spolupracovat s rodiči při vytváření vhodných návyků, vysvětlovat význam pravidelného zdravého stravování;
- vytvářet návyk kultury stolování – správné držení příboru, používání ubrousku.

3.2.6 Spontánní hra

- hračky, knihy a pomůcky umístíme v otevřených policích do výše očí dětí;
- ve většině tříd jsou vytvořeny ohraničené herní kouty;
- umožňujeme dětem spontánně si hrát a souběžně nabízíme řízené činnosti;
- umožňujeme dětem, aby si braly hračky a pomůcky sami, necháváme dětem dostatek času pro hru a k dokončení hry;
- máme s dětmi domluvená herní pravidla a sledujeme jejich dodržování;
- vymezujeme místo, kde si děti vystavují herní výtvořky;
- požadujeme, aby si děti po ukončení hry po sobě uklidily.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- snažit se dovybavit třídy dle potřeb a zájmů dětí, nabízet hračky a pomůcky pro všechny typy her;

- dodat dětem k jejich hrám a tvůrčím činnostem vícero různých druhů materiálů;
- vytvořit dětem prostor, kde si mohou nechat stavbu, výtvar několik dní až do úplného dokončení.

3.2.7 Podnětné věcné prostředí

- třídy jsou vybaveny hračkami, knihami, pomůckami a nábytkem a odpovídají heterogennímu uspořádání (2 – 7 let);
- děti se výtvarně podílí na výzdobě celé mateřské školy, výzdoba mateřské školy odpovídá chápání dětí předškolního věku;
- děti si připravují a uklízí pracovní místo, podílí se na přípravě stolování;
- snažíme se zamezit výskytu jedovatých nebo silně alergenních rostlin ve třídách, na zahradě mateřské školy i v okolí;
- udržujeme věcné a hygienicky nezávadné prostředí.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- dovybavit MŠ tak, aby byly hračky, pomůcky a nábytek vhodné i pro děti mladší tří let;
- spolupracovat se zřizovatelem při zajištění zlepšení prostředí, zaměřit se na rekonstrukci, vybavení a členění zahrady tak, aby umožňovalo různorodé aktivity dětí;
- zlepšit věcné podmínky mateřské školy tak, aby více vyhovovaly společnému vzdělávání dětí s různými speciálními vzdělávacími potřebami;
- obnovovat vybavení tříd.

3.2.8 Bezpečné sociální prostředí

- pravidla soužití vytváříme společně s dětmi, dbáme na jejich dodržování a při porušení pravidel hledáme s dětmi společné řešení;
- v naší MŠ je přátelská atmosféra, která se projevuje pozitivní komunikací, důvěrou a otevřeností, dodržujeme rovný přístup ke všem;
- chováme se přirozeně, bez obav, vytváříme a rozvíjíme příležitost pro laskavý humor;
- poskytujeme věcnou zpětnou vazbu, na problémy reagujeme empaticky, chováme se k sobě zdvořile a s úctou;
- respektujeme a dodržujeme pravidla komunikace a naslouchání;
- cíleně sledujeme vztahy mezi dětmi;

- dodržujeme dohodnutou organizaci práce, probíráme a vysvětlujeme důvody změn;
- preferujeme aktivity rozvíjející spolupráci.
- **Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:**
- více se zaměřit na dialog s dítětem a dodržování společně dohodnutých pravidel před direktivním způsobem jednání;
- při řešení problémů důsledně využívat společně vytvořená pravidla.

3.2.9 Participativní a týmové řízení

- ředitelka ZŠ a MŠ poskytuje pravdivé a potřebné informace pomocí informačního systému, snaží se vytvářet vhodné podmínky pro práci zaměstnanců;
- jednoznačně vymezuje úkoly, určí konkrétní osobu, která za jejich plnění zodpovídá;
- deleguje kompetence na spolupracovníky a vytváří příležitosti pro jejich uplatňování;
- vede jednání se zástupci rodičů i obce;
- klade velký důraz na další vzdělávání jak své, tak všech ostatních;
- všem je dán prostor k seberealizaci a tvůrčímu přístupu k práci;
- vytváří podmínky pro další vzdělávání zaměstnanců s ohledem na potřeby školy;
- organizuje se spolupracovníky společné akce školy a rozvíjí její tradice;
- pravidelně kontroluje plnění úkolů a s výsledky seznamuje dotyčné osoby.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- zlepšovat materiální vybavení a zázemí;
- více zapojit spolupracovníky do tvorby koncepčních materiálů;
- konzultovat se spolupracovníky případné zavádění změn;
- hospitovat s ohledem na individuální potřeby učitelek i na potřeby školy.

3.2.10 Partnerské vztahy s rodiči

- vedeme rodiče k využití adaptačního programu a umožňujeme jim pobývat ve třídě s dětmi a účastnit se všech činností;
- zjišťujeme od rodičů informace o individuálních potřebách dětí, zajímáme se rovněž o požadavky rodičů vzhledem k MŠ;
- poskytujeme rodičům včasné a úplné informace o výchovně-vzdělávacím procesu jejich

dětí;

- rodiče mají možnost konzultovat pokroky svého dítěte;
- při vzdělávacích či výchovných potížích dítěte, poskytujeme rodičům kontakty na odborná pracoviště, která jim mohou poskytnout podporu;
- zveřejňujeme dokumenty (ŠKPZ MŠ, školní řád, projekty,...) v prostorách školy i na webových stránkách;
- získáváme od rodičů zpětnou vazbu o kvalitě práce MŠ dotazníky, anketami apod.;
- umožňujeme rodičům pořádat akce pro děti i širší veřejnost v areálu MŠ.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- zapojovat rodiče do tvorby dokumentů;
- seznamovat je s výsledky práce MŠ a plnění ŠKPZ MŠ;
- rozvíjet spolupráci s rodiči cizinců – nabídnout schůzky s tlumočnickem, poskytnout obrázkový slovník a aktivně se podílet na práci s ním;
- poskytovat rodičům poradenství o předškolním vzdělávání a o zdravém životním stylu;
- zapůjčovat rodičům odbornou literaturu.

3.2.11 Spolupráce mateřské školy se základní školou

- se ZŠ úzce spolupracujeme;
- informujeme rodiče, kde je nejbližší ZŠ s programem Kurikulum podpory zdraví;
- využíváme některé prostory ZŠ (tělocvična, komunitní centrum, keramická dílna, kuchyňka,...);
- pořádáme ve spolupráci s pedagogy ze ZŠ „Edukativně stimulační skupiny pro děti předškolního věku“.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- setkávat se s učitelkami z 1. tříd k projednání zdravého přechodu dětí z MŠ do ZŠ;
- podávat rodičům informace o vzdělávacích programech škol v okolí;
- zveřejňovat informační materiály ZŠ v okolí na nástěnkách v MŠ.

3.2.12 Začlenění MŠ do života obce

- společně s dětmi z naší MŠ se zúčastňujeme slavností v obci (např. Slatinské Vánoce)
- jezdíme s dětmi na výlety do blízkého okolí;
- zajišťujeme dětem setkání se zástupci profesí z naší obce, čteme dětem místní pověsti;

- informujeme veřejnost o dění v MŠ;
- zasíláme zřizovateli dokumentaci související s programem MŠPZ.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- více obohatit kulturní život obce společnými akcemi s rodiči a občany;
- podílet se na zvelebování blízkého okolí;
- spolupracovat v rámci podpory zdraví s různými subjekty;
- získávat zástupce zřizovatele k účasti na akcích MŠ, společně se snažit zlepšit podmínky realizace programu MŠPZ (např. rekonstrukcí školní zahrady).

3.3 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Podmínky pro vzdělávání dětí vždy odpovídají individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb. a v jeho pozdějším znění, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními se snažíme zabezpečit:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
 - realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
 - osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
 - spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
 - snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
 - přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.
- Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona se uskutečňuje na základě školních

vzdělávacích programů upravených podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí.

3.4 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Každé dítě je pro nás individuální osobností, snažíme se poznat jeho potřeby, všímáme si jeho rozvoje, sledujeme jeho vzdělávací pokroky. Dítě, které vykazuje známky nadání, vzděláváme takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jeho potenciálu včetně různých druhů nadání. Klademe důraz na to, aby se tato nadání mohla v MŠ projevit, uplatnit a dále rozvíjet.

Nadané děti potřebují podporu ve vzdělávání z důvodu svého nadání, jedná se o vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými vzdělávacími opatřeními.

Školní vzdělávací program je podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP) pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně, pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP)

Pojetí vzdělávání, systém péče a podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými vzdělávacími opatřeními jsou popsány v předcházející kapitole.

3.5 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro děti mladší tří let je nutné zajistit, kromě požadavků vymezených v kapitole 3.3, ještě některé další podmínky. Ke vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let jsou v MŠ přijata opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, materiálních a personálních podmínek, životosprávy včetně stravování, organizace vzdělávání, obsahu vzdělávání, financování a spolupráce.

3.5.1 Materiální podmínky

- třídy jsou vybaveny určitým množstvím hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti;
- ve věkově heterogenních třídách jsou pro zajištění bezpečnosti zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty;
- prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- dovybavit třídy dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti;
- dětem nastavit ve třídách srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek;
- upravit prostředí tak, aby umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a více zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku;
- vyčlenit prostor (skříň) pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí (vlhčené ubrousky, gumové rukavice, apod.).

3.5.2 Hygienické podmínky

- stávající hygienické požadavky na zřízení a provoz škol a školských zařízení zohledňují i požadavky pro zařazování dětí ve věku od 2 do 3 let (vyhláška č. 410/2005 Sb. ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb.); všechna ustanovení vyhlášky se tedy vztahují i na věkovou skupinu dětí od 2 do 3 let.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- v případě individuálních potřeb dětí pořídit stupínky a zajistit jejich adekvátní uskladnění, mytí a dezinfekci.

3.5.3 Životospráva, stravování

- režim dne respektuje potřeby dětí – zejména individuální potřebu aktivity, odpočinku nebo spánku;
- dítě se stravuje formou svačiny, oběda a svačiny, a to v souvislosti s délkou dohodnutého pobytu v mateřské škole.

3.5.4 Psychosociální podmínky

- vytváříme podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami;
- dítě má možnost používat specifické osobní pomůcky pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty;
- je zajištěn pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, případná úprava času stravování);
- vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí;

- jsou stanovena srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jednání dítěte;
- uplatňujeme k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímáme;
- aktivně podněcujeme pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- zajistit dětem dostatek klidu (prostor k odpočinku během dne).

3.5.4 Personální podmínky

- jsou optimálně využity maximální možné výše úvazků pedagogických pracovníků;
- rozpis přímé pedagogické činnosti učitelů je stanoven tak, aby bylo možné jejich co největší souběžné působení v rámci třídy v organizačně náročnějších částech dne.
- **Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:**
- personálně posílit mateřskou školu o školního asistenta a chůvy.

3.5.5 Organizace vzdělávání

- z hlediska organizačního chodu umožňujeme dětem individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- při organizaci vzdělávání a plánování činností v jednotlivých třídách více vycházet z potřeb a zájmů dětí, dbát na to, aby organizace vzdělávání i činnosti vyhovovaly individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

3.5.6 Bezpečnostní podmínky

- při pobytu na zahradě MŠ je zajištěno využívání pouze odpovídajícího zahradního vybavení školy (průlezky, skluzavky a další prvky) vzhledem k věku dětí;
- podle § 5 odst. 2 vyhlášky o předškolním vzdělávání ředitel mateřské školy stanoví počet učitelů tak, aby na jednoho připadlo nejvýše 20 dětí z běžných tříd, nebo 12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti mladší tří let (případně děti s priznanými podpůrnými opatřeními);

- ustanovení § 5 odst. 3 vyhlášky o předškolním vzdělávání umožňuje výjimečné zvýšení počtu dětí (a to z 20 na 28 nebo z 12 na 23); při zvýšení počtu dětí podle odstavce 3 nebo při specifických činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitel mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy;
- na děti mladší tří let je pohlíženo jako na osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, a to vzhledem ke stavebním podmínkám pro školy nebo v souvislosti s evakuací osob z prostor škol;
- pokud jsou v mateřské škole umístěvány děti od 2 let věku, jedná se vždy o činnost se zvýšeným požárním nebezpečím.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- v souvislosti s prevencí požárně bezpečnostních rizik bude vhodné provádět preventivně- výchovnou činnost zaměstnanců školy (DVPP).

3.5.7 Obsah vzdělávání

- při vzdělávání zohledňujeme specifika související s úrovní motoriky, jazykového, psychického vývoje dítěte, bereme v úvahu jiné tempo rozvoje prosociálních vztahů mezi dětmi;
- podporujeme touhu po poznání, experimentování a objevování;
- plánování a realizace konkrétních vzdělávacích činností je přizpůsobeno možnostem a schopnostem dětí;
- v rámci vzdělávání využíváme nápodobu, situační učení, pravidelné rituály;
- děti udrží pozornost jen krátkou dobu, proto činnosti průběžně střídáme.

3.5.8 Spolupráce se zákonnými zástupci dětí

- spolupráce se zákonnými zástupci dětí je pro nás naprosto nezbytná, spolupráce funguje na základě partnerství (podrobněji v kapitole 3.2.10 Partnerské vztahy s rodiči);
- zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny, zachovávají diskrétnost v jejich svěřených soukromých záležitostech.

3.5.9 Spolupráce s ostatními organizacemi

- v případě potřeby bude navázána spolupráce s odborníky ze školských poradenských zařízení.

Co je třeba upravit, zlepšit, vytvořit:

- navázat spolupráci s organizacemi poskytujícími doplňkové kulturní a vzdělávací aktivity pro děti dětí od 2 do 3 let.

4 Formální kurikulum – tematicky uspořádané

Obsah vzdělávání je uspořádán do pěti oblastí, které se v různých kombinacích promítají do běžného života školy a představují propojený celek očekávaných výstupů – kompetencí.

Přehled oblastí a podoblastí podpory zdraví v MŠ:

1. Oblast biologická

- Lidské tělo a aktivní pohyb
- Sebeobsluha
- Správná výživa
- Bezpečnost a ochrana zdraví

2. Oblast psychologická

- Poznávání
- Prožívání
- Sebepojetí

3. Oblast interpersonální

- Respekt a tolerance
- Komunikace
- Spolupráce

4. Oblast sociálně kulturní

- Rodina a domov
- Škola mateřská a základní
- Obec a země

5. Oblast environmentální

- Souvislosti
- Vývoj a změna
- Rozmanitost
- Ovlivňování člověkem

V rámci utváření a posilování pohybových dovedností organizujeme pro děti v rámci dopolední činnosti „Sportík“ který probíhá 1 x týdně v tělocvičně ZŠ a je určen všem dětem z mateřské školy.

Další možnosti rozvoje dětí nabízejí doplňkové aktivity, které jsou realizovány dle zájmu a potřeb dětí:

- Angličtina
- Předškoláček
- Flétnička
- Jóga pro děti
- Logopedická poradna
- Edukativně stimulační skupiny
- Judo
- Tanečky
- Škola v přírodě

Tradice naší MŠ

- Vernisáž dětských kreseb s ochutnávkou pokrmů a nápojů
- Dýňové odpoledne s ochutnávkou pokrmů – rodiče s dětmi společně vyrábí
- strašidylka z dýní
- Mikuláš, čert a anděl v MŠ
- Vánoční dílničky rodičů s dětmi
- Slatinské Vánoce – vystoupení dětí z MŠ na Přemyslově náměstí
- Účast na výtvarných soutěžích
- Den otevřených dveří v MŠ
- Edukativně stimulační skupiny (spolupráce ZŠ a MŠ)
- Návštěva 1. tříd naší ZŠ
- Karneval ve spolupráci se školní družinou v tělocvičně ZŠ
- Barevný týden v MŠ
- Velikonoční dílničky pro rodiče s dětmi
- Rej čarodějnic na zahradě MŠ – akce pro rodiče s dětmi
- Preventivní program s místními hasiči
- Návštěva hasičské stanice
- Vánoční a jarní tvoření ve Fantázii
- Programy zaměřené na environmentální výchovu
- Preventivní program s Policií
- Preventivní program s profesionálními zdravotníky
- Tematické výlety
- Návštěva divadla Radost
- Oslava Dne dětí ve spolupráci se Žákovským parlamentem
- Celodenní výlet MŠ
- Školka v přírodě
- Rozloučení a „pasování“ budoucích školáčků

Další:

- Schůzky s rodiči
- Spolupráce s PPP, SPC
- Spolupráce se ZŠ, ŠD

4.1 Tematický celek

Téma ŠVP: „SPOLEČNĚ SI HRAJEME, ŽIJEME A SMĚJEME SE“

Podtémata:

- I. Umím být sám sebou
- II. Táhneme za jeden provaz
- III. Žijeme uprostřed stálých změn
- IV. Já a příroda
- V. Ve zdravém těle zdravý duch

SPOLEČNĚ SI HRAJEME,
ŽIJEME A SMĚJEME SE

4.2 Podtémata

4.2.1 Podtéma „UMÍM BÝT SÁM SEBOU“ (Identita)

Obsah: Učíme se poznávat sami sebe, své prožívání, a připravovat se na věci budoucí.

Tematické části:

- **Nejsem na všechno sám**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 3/2 Ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí.
- 4/2 Dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické) a přizpůsobit jim své chování.
- 5/8 Dovede požádat o pomoc, když je v nouzi.

- **Rostu a vyvíjím se**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 1/1 Má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích.
- 3/3 Rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti.

- **Když se chce, všechno jde**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 3/4 Umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku.
- 5/1 Poznáním sebe sama vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech (temperament, sklonech a schopnostech).

- **Umím to i bez pláče**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 4/6 Umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč.
- 5/2 Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí.

Činnosti:

Komunitní kruh, diskusní kruh, seznámení se s prostory třídy, MŠ, zahrady, novými kamarády a s učitelkami i s ostatními zaměstnanci MŠ, poznávání pravidel soužití v MŠ, nácvik konkrétních dovedností (kličky, zipy,...) na skutečných předmětech i hračkách, používání jídelních příborů, papírových ubrousků, upevňování hygienických návyků a sebeobsluhy – samostatné nalévání nápojů, polévky, samostatná obsluha při svačinách a částečná obsluha při obědě, úklid po sobě použitého nádobí, vycházky, hry a činnosti na školní zahradě, nácvik bezpečné chůze po chodníku, po silnici, činnosti k procvičení hrubé a jemné motoriky, činnosti hudební, výtvarné, pracovní vytváření piktogramů dohodnutých pravidel chování v MŠ, hry námětové, konstruktivní, pohybové, psychomotorické, didaktické, paměťové, sluchové, hry zaměřené na rozvoj řeči, dramatická cvičení (např. na jména, na uvědomování si sebe samého,

vlastního těla), dechová cvičení, autoportrét, hry se svým stínem, obkreslování postavy, otisky částí těla, prohlížení se v zrcadle, měření těla; práce s obrázky a fotografiemi lidského těla, lidí různého věku, pozorování lidí v různých stádiích života.

4.2.2 Podtéma: „TÁHNEME ZA JEDEN PROVAZ“ (Společenství)

Obsah: Učíme se vnímat a respektovat druhého člověka, řešit vzniklé situace a umět komunikovat.

Tematické části:

- **Jsme tu spolu**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 5/6 Komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace.
- 6/1 Má vytvořené základní návyky společenského chování.
- 6/2 Je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým.

- **Máme se rádi**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 6/5 Chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba.
- 6/7 Uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody.

- **Každý jsme jiný**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 1/7 Uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků (pohlaví, věku, jazyka, kultury, etnika, rasy, náboženství, sociálního zázemí, životní úrovně).
- 5/4 Chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat.

- **Beru ohled na druhé**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 7/2 Prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími.
- 7/5 U druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování.

- **Společně to dokážeme**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 6/3 Dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a s dospělými.
- 6/4 Je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí.
- 6/6 Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití.

Činnosti:

Kooperativní hry, komunitní kruh, řešení modelových situací, diskuse ve skupině, básně, písně, seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému, pomoc dětem mladším, oslavy narozenin kamarádů ve třídě, práce na školní zahradě – sběr kaštanů a úklid listí, společné oslavy Mikuláše, Vánoc, Velikonoc, Dne matek, Dne dětí, ochutnávka cukroví od maminek, divadelní představení, společné akce mateřské a základní školy – Slatinské Vánoce, Vánoční jarmark, vánoční dílničky s rodiči ve spolupráci se Spolkem rodičů a přátel školy při MŠ

Jihomoravské náměstí 4, velikonoční dílničky, výroba dárečků, zdobení vánočního stroměčku, vánoční koledy, písně, lidové zvyky a tradice, pečení a zdobení perníčků, prostírání stolu, tanec dle hudby, hry s velkými stavebnicemi, konstruktivními stavebnicemi, práce s literárními texty, např. pohádky jiných národů, porovnávání názvů věcí v různých řečech, prohlížení fotografií dětí z jejich cest, vyprávění vlastních zážitků, využívání encyklopedií, seznámení s globusem, mapou, hry zaměřené na rozvoj řeči, výtvarné, pohybové a hudební činnosti.

4.2.3 Podtéma: „ŽIJEME UPROSTŘED STÁLÝCH ZMĚN“ (Aktivita – zodpovědnost)

Obsah: Učíme se poznávat svět kolem sebe a objevovat jeho zákonitosti, příčiny a souvislosti.

Tematické části:

- **Žijeme na Zeměkouli**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 2/2 Rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví.
- 3/5 K problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problém bude řešit někdo jiný.
- 3/6 Řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby.

- **Všechno má svůj konec a začátek**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 4/4 V běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování.
- 5/7 Má zvnitřněnou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel. Přijatá pravidla se snaží plnit.
- 7/4 Uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti.

- **Radujme se, veselme se**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 3/7 Nemá obavy ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života.
- 4/5 Dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji.

- **Hlavu vzhůru**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 5/5 Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly.
- 5/9 Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky.

Činnosti:

Nácvik chůze ve dvojicích, nácvik přecházení silnice, cvičení na nářadí, zdolávání překážek, kooperativní hry, dramatická cvičení (např. na vytváření vzájemné důvěry, na rozvoj vztahů ve dvojici a ve skupině...), řešení vzniklých konfliktů, povídání o oblasti lidské činnosti, povolání rodičů, jaká povolání lidé vykonávají, námětové hry na různé profese, poznávání povolání dle obrázků, vyřizování vzkazů, návštěva divadelního představení, improvizace pohádek, práce s literárními texty, dovyprávění příběhu, komunitní kruh, diskusní kruh, námětové hry motivované citovým zážitkem (poslech četby, divadelní představení), výtvarné a pracovní činnosti, např. práce s přírodninami, hudební činnosti – hra na hudební nástroje,

rytmizace, taneční hry, zpěv, skládání skládanek, činnosti na rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky, pracovní listy s předškoláky, pojmenování barev, geometrických tvarů, číselné a matematické pojmy, orientace v prostoru, v čase, návštěva prvních tříd ZŠ, každodenní provádění pravidelně se opakujících úkonů hygieny, stolování a sebeobsluhy, dodržování pitného režimu.

4.2.4 Podtéma: „ JÁ A PŘÍRODA“ (Změny v přírodě)

Obsah: Učíme se mít zájem o dění kolem sebe a aktivně přistupovat k řešení problémů

Tematické části:

- **Svět okolo mě**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 7/1 Chce poznávat své okolí, svět.

- **Chraň mě, prosím**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 7/7 Prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou neživou i živou.
- 7/8 Ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje.

- **Svět se mění a já s ním**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 1/5 Má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát.

- **Vstávej, semínko, holala**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 3/1 Je zvědavé, má touhu poznávat.
- 7/6 Má zájem pochopit jev kolem sebe, ptá se.

- **Dívám se a pomáhám**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 1/4 Rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat a ty, které mohou zdraví poškodovat.
- 7/3 Chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých.

Činnosti:

Výlety do přírody, návštěva chovné stanice, pěstitelské a chovatelské činnosti, poznávání rostlin, stromů, rozlišování a střídání čtyř ročních období, pozorování změn v přírodě (rostliny, zvířata, členění zvířátek podle toho, kde žijí, čím se zvířátka živí, jak krmíme zvířátka v zimě v přírodě, určování ptáčků stěhovavých a stálých, společně se snažíme o ochranu živé i neživé přírody, třídění odpadu, seznámení s naší vlastí, s jinými kontinenty, pozornost věnujeme také dopravnímu tématu a bezpečnosti v silničním provozu, hudební, dramatické, pohybové, výtvarné a pracovní činnosti, komunitní a diskusní kruh, psychomotorické, sluchové a hmatové hry.

4.2.5 Podtéma: „VE ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH“ (Zdravý životní styl)

Obsah: Učíme děti pečovat o své zdraví i zdraví ostatních, pečovat o tělesnou i duševní pohodu, vytvářet zdravé životní návyky.

Tematické části:

- **Máme rádi vitamíny**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 1/3 Rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má vliv, špatný nebo dobrý, na jeho zdraví.
- 2/6 Má vytvořenu představu o zdravé životosprávě.
- 5/3 Chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti.

- **Nejdřív mýdlo, potom jídlo**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 2/3 Chápe, že zdraví není samozřejmost a musí je chránit.
- 4/1 Má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny.

- **Pomáhat a chránit**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 2/5 Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody.
- 4/3 Odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost.

- **Ve zdraví a bez nemoci**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 1/2 Vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale i duševním a tyto potíže mohou spolu souviset.
- 2/1 Vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozují.

- **Nemáme rádi bacily**

CÍLOVÉ KOMPETENCE

- 1/6 Má vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech).
- 2/4 Chápe, že když je člověk nemocen (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky) nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k jeho životu.

Činnost:

Nácvik bezpečné chůze po chodníku, po silnici, přecházení silnice, nácvik chůze ve dvojicích (úloha prvních a posledních), poučení o bezpečnosti ve třídě, v budově MŠ i mimo ni, preventivní policejní a hasičský program v MŠ, řešení modelových situací (např. ztratil jsem se, oslovil mě neznámý člověk na ulici), hledání odpovědi na otázky typu: Co by se stalo, kdyby..., tematické vycházky např. k ordinaci lékaře, k lékárně, apod., vyprávění zážitků ve spojitosti s nehodou, diskuse o pojmu závislost a o věcech, které ničí a zkracují život,

dodržování pravidel hygieny, diskuse o výživě (např. co doma vaříme), rozlišování ovoce a zeleniny, hádanky o jídle, potravinách, které potraviny nám škodí, které jsou zdravé, jaké tělu prospěšné látky obsahují zdravé potraviny, hra – poznej podle vůně a chutě potravinu, manipulace s potravinami – přelévání, vážení, přesypávání, námětové hry na obchod, na kuchaře, pohybové hry, výtvarné a pracovní a hudební činnosti, individuální práce s předškoláky – příprava do prvních tříd.

4.3 Pravidla pro tvorbu třídních vzdělávacích programů – třídních kurikul

Třídní kurikulum vychází ze:

- skupiny dětí, pro kterou je určeno;
- soustavy integrovaných celků – bloků;
- z evaluace.

Způsob plánování

Při společném plánování vybíráme, ze kterého podtématu budou realizovány a které kompetence v nich budou naplňovány. Vycházíme z aktuálních událostí a jevů kolem nás a vzdělávacích potřeb dětí. Časové období realizace tematických částí je odvozeno od náročnosti tématu, zpravidla trvá 4-5 týdnů. Vše je zaznamenáno do jednotných archů. Učitelky se snaží vycházet při plánování z přání a potřeb dětí. Jednotlivým tematickým částem se věnujeme a opakujeme je dle potřeby a zájmu dětí.

Náplň třídního kurikula:

- základní údaje o škole;
- organizace dne v MŠ;
- personální obsazení;
- filozofie programu;
- pracovní doba učitelek, provoz třídy;
- rozpis kroužků;
- organizace školního roku;
- pověření činností a dlouhodobé úkoly;
- stručná charakteristika skupiny dětí, pro kterou je určeno – počet, věkové složení, atd.;
- charakteristika třídy - popis;
- metody a formy vzdělávání;
- soustava tematických celků zpracovaných v příslušných formulářích a jejich evaluace;
- týdenní plány;
- tradice školy;
- plánované akce třídy/školy;
- evaluace třídního kurikula se závěry pro další práci.

Činnosti dětí

Všechny činnosti jsou plánovány tak, aby vytvářely možnosti realizace pro všechny typy Inteligence dle Gardnera (jazykově-verbální, logicko-matematická, vizuálně-prostorová, zvukově-hudební, tělesně-pohybová, společenská neboli interpersonální, vnitřní neboli intrapersonální, přírodní). Jsou to zejména:

- spontánní hra, kooperativní a námětová hra, experimentace, psychomotorická cvičení, výlety, práce s encyklopediemi, práce s přírodními materiály, řízené individuální a skupinové činnosti, třídění odpadů, komunitní kruh.

5 Evaluace

Evaluace je neustálý systematický proces vyhodnocování podmínek výchovně-vzdělávacího procesu v MŠ. Slouží k zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu i podmínek vzdělávání. Cílem je zkvalitnění práce v MŠ ve prospěch dětí.

Nový školní vzdělávací program vypracováváme 1x za období tří let dle Kurikula podpory zdraví v MŠ, které vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

5.1.1 Evaluace i autoevaluace vychází z:

- pozorování dětí;
- rozhovoru s rodiči;
- dotazníku pro rodiče;
- dotazníku INDI;
- analýzy dokumentů;
- analýzy výsledků činností dětí;
- hospitací.

Hodnocení podmínek vzdělávání:

- 1 x ročně hodnotí učitelky písemně naplnění cílů, které jsme si stanovily pro celý školní rok;
- průběžná kontrolní činnost;
- minimálně 1x za období 3 let dotazník INDI, podílí se všichni zaměstnanci.

Hodnocení vzdělávacích procesů:

- sebehodnocení vlastní práce učitelek;
- učitelky hodnotí tematické části, vždy po jejich ukončení;
- 1x ročně učitelky provádí písemně autoevaluaci;
- vzájemné průběžné hospitace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

- učitelky zakládají práce dětí do „Portfolia“ s označením data vzniku a případným komentářem učitelky;
- učitelky vedou průběžné záznamy o vývoji dětí;
- učitelky 3x ročně provádí pedagogickou diagnostiku, výsledky zhodnotí a seznámí s nimi rodiče;
- učitelky vedou složky předškolních dětí s pracovními listy (příprava pro vstup do ZŠ), v rámci hovorových hodin provádí konzultace s rodiči;
- učitelky sledují úroveň školní zralosti u budoucích školáků, vyhodnocují ji a 1 x ročně konzultují s rodiči; v případě potřeby navrhnou odklad školní docházky.

Mapujeme, v čem je dítě úspěšné a jakou oblast je potřeba podpořit, což nám slouží jako podklad pro práci s konkrétním dítětem.

Evaluace třídního vzdělávacího programu

Evaluaci provádí 1 x ročně společně učitelky dané třídy. Analýzou zjištěné nedostatky vyplývající z evaluace třídního vzdělávacího programu jsou obsahem plánu práce na další školní rok.

Evaluační zpráva

Evaluace MŠ je prováděna 1 x ročně na základě:

- záznamů o dětech;
- evaluací třídních vzdělávacích programů (třídních kurikul);
- autoevaluace každé učitelky;
- hospitační činnosti zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání;
- zpětné vazby (rodiče, zřizovatel, okolí MŠ, Česká školní inspekce).